

Sesijas dokuments

A9-0376/2023

27.11.2023

ZIŅOJUMS

par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā — gada ziņojums par 2022. un 2023. gadu
(2023/2028(INI))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referente: *Katarina Barley*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	24
PIELIKUMS. VIENĪBAS VAI PERSONAS, NO KURĀM REFERENTE IR SAŅĒMUSI INFORMĀCIJU	26
KONSTITUCIONĀLO JAUTĀJUMU KOMITEJAS ATZINUMS	27
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ	33
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA.....	34

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā — gada ziņojums par 2022. un 2023. gadu (2023/2028(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (“Harta”),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūru¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai² (Tiesiskuma nosacījumu regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 28. aprīļa Regulu (ES) 2021/692, ar ko izveido programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014³,
- ņemot vērā Padomes 2017. gada 12. oktobra Regulu (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei⁴,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)⁵,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. jūlija Direktīvu (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības⁶,
- ņemot vērā Padomes 2008. gada 28. novembra Pamatlēmumu 2008/913/TI par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm⁷,
- ņemot vērā Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvu 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas

¹ Cita starpā: *Komisija/ Ungārija* (Biedrību pārskatāmība), lieta C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476; Tiesas (otrā palāta) 2022. gada 6. oktobra spriedums. *I. L. v Politsei- ja Piirivalveamet*, lieta C-241/21, ECLI:EU:C:2022:753.

² OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.

³ OV L 156, 5.5.2021., 1. lpp.

⁴ OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.

⁵ OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.

⁶ OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.

⁷ OV L 328, 6.12.2008., 55. lpp.

attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības⁸, un patlaban notiekošās pārkāpuma procedūras, kuras Komisija, pamatojoties uz šo direktīvu, ir uzsākusī pret vairākām dalībvalstīm, ar vienu no tām vēršoties Tiesā,

- ņemot vērā Padomes 2021. gada 12. marta ieteikumu par romu līdztiesību, iekļaušanu un līdzdalību (2021/C 93/01)⁹,
- ņemot vērā Komisijas 2023. gada 9. janvāra paziņojumu “Novērtējuma ziņojums par dalībvalstu stratēģiskajiem satvariem romu jautājumos” (COM(2023)007),
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 16. septembra Ieteikumu (ES) 2021/1534 par aizsardzības, drošības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu žurnālistiem un citiem mediju profesionāļiem Eiropas Savienībā¹⁰,
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 9. decembra paziņojumu “Tekļaujošāka un aizsargājamošāka Eiropa: ES noziegumu jomu saraksta paplašināšana, tajā iekļaujot naida runu un naida noziegumu” (COM(2021)0777),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 24. jūnija paziņojumu “ES stratēģija par cietušo tiesībām (2020.–2025. gads)” (COM(2020)0258),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 12. novembra paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: LGBTIK līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0698),
- ņemot vērā Padomes 2022. gada 2. marta secinājumus par rasisma un antisemitisma apkarošanu,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 2. decembra paziņojumu “Stratēģija, lai stiprinātu Pamattiesību hartas piemērošanu ES” (COM(2020)0711),
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 6. decembra ziņojumu “Plaukstoša pilsoniskā telpa pamattiesību aizstāvēšanai ES. 2022. gada ziņojums par ES Pamattiesību hartas piemērošanu” (COM(2022)0716),
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 8. decembra Ieteikumu (ES) 2023/681 par to aizdomās turēto un apsūdzēto procesuālajām tiesībām, kuriem piemēro pirmstiesas apcietinājumu, un par ieslodzījuma materiālajiem apstākļiem¹¹,
- ņemot vērā Komisijas 2023. gada 5. jūlija paziņojumu “2023. gada ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā” (COM(2020)0800), 27 valstu sadaļas un pievienotos ieteikumus dalībvalstīm,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, tostarp tā trešo principu par vienlīdzīgām

⁸ OV L 180., 19.7.2000., 22. lpp.

⁹ OV C 93, 19.3.2021., 1. lpp.

¹⁰ OV L 331, 20.9.2021., 8. lpp.

¹¹ OV L 86, 24.3.2023., 44. lpp.

iespējām, un Komisijas 2021. gada 4. marta paziņojumu “Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāns” (COM(2021)0102),

- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 27. aprīļa priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību (“stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību”) (COM(2022)0177) (“pret *SLAPP* vērsta direktīva”) un tai pievienoto ieteikumu,
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 16. septembra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vienota mediju pakalpojumu satvara izveidi iekšējā tirgū (Eiropas Mediju brīvības akts) un grozījumā Direktīvā 2010/13/ES (COM(2022)0457) (“Mediju brīvības akts”), un tam pievienoto ieteikumu par redakcionālās neatkarības un piederības pārredzamības iekšējiem aizsardzības pasākumiem mediju nozarē¹²,
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 7. decembra priekšlikumu Padomes direktīvai par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jomā pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu un par Direktīvas 2000/43/EK 13. panta un Direktīvas 2004/113/EK 12. panta svītrosānu (COM(2022)0689),
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 7. decembra priekšlikumu Padomes regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un publisku aktu akceptēšanu vecāku stāvokļa lietās un par Eiropas vecāku stāvokļa apliecības izveidi (COM(2022)0695),
- ņemot vērā Komisijas 2022. gada 7. decembra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un iespēju vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības un profesijas jautājumos un par Direktīvas 2006/54/EK 20. panta un Direktīvas 2010/41/ES 11. panta svītrosānu (COM(2022)0688),
- ņemot vērā ES Pamattiesību aģentūras (*FRA*) ziņojumus, jo īpaši ziņojumus par pamattiesībām 2022. gadā un 2023. gadā, tostarp *FRANET* ziņojumus par valstīm,
- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
- ņemot vērā ANO instrumentus par cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzību, tostarp Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, Starptautisko konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu, Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu un Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, ANO vispārējā regulārā pārskata ieteikumus un ziņojumus, ANO Līguma struktūru judikatūru un Cilvēktiesību padomes īpašās procedūras,

¹² OV L 245, 22.9.2022., 56. lpp.

- ņemot vērā ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju (ECTK) un Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūru,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu, kas kļuva pieejama parakstīšanai 2011. gada 11. maijā Stambulā (“Stambulas konvencija”) un ko Eiropas Savienība ratificēja 2023. gada 28. jūnijā,
- ņemot vērā Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Augstā komisāra nacionālo minoritāšu jautājumos un citu struktūru ieteikumus un ziņojumus,
- ņemot vērā Eiropas Padomes 2023. gada 23. marta ziņojumu “Human Rights Defenders in the Council of Europe Area in Times of Crises” (Cilvēktiesību aizstāvji Eiropas Padomes telpā krīžu laikā) pēc apaļā galda sarunām ar cilvēktiesību aizstāvjiem, ko 2022. gada 24. un 25. oktobrī¹³ Dublinā organizēja Eiropas Padomes Cilvēktiesību komisāra birojs,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību un Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartu,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Eiropas Sociālo hartu,
- ņemot vērā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisāra paziņojumus, ieteikumus un ziņojumus,
- ņemot vērā ieteikumus un ziņojumus, ko sagatavojusi Eiropas Padome, jo īpaši Venēcijas komisija, Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību (*ECRI*), *GREVIO* un *GRECO*,
- ņemot vērā 2018. gada 13. novembra rezolūciju par minoritātēm paredzētu standartu minimumu Eiropas Savienībā¹⁴,
- ņemot vērā 2019. gada 15. janvāra rezolūciju par dzimumu līdztiesību un nodokļu politiku Eiropas Savienībā¹⁵,
- ņemot vērā 2021. gada 11. novembra rezolūciju par demokrātijas, mediju brīvības un plurālisma stiprināšanu ES: civiltiesību un krimināltiesību aktos paredzētu pasākumu nesamērīga īstenošana, lai apklusinātu žurnālistus, NVO un pilsonisko sabiedrību¹⁶,
- ņemot vērā 2021. gada 15. decembra rezolūciju par korupcijas, nepareizu izdevumu un ES un valstu līdzekļu nepareizas izmantošanas novēršanai paredzētu preventīvu

¹³ Eiropas Padome, [“Human Rights Defenders in the Council of Europe Area in Times of Crises”](#), 2023. gada 23. marts.

¹⁴ OV C 363, 28.10.2020., 13. lpp.

¹⁵ OV C 411, 27.11.2020., 38. lpp.

¹⁶ OV C 205, 20.5.2022., 2. lpp.

- pasākumu novērtēšanu ārkārtas fondu un ar krīzi saistītu izdevumu jomu gadījumā¹⁷,
- ņemot vērā 2022. gada 17. februāra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par Eiropas pārrobežu asociāciju un bezpeļņas organizāciju statūtiem¹⁸,
 - ņemot vērā 2022. gada 8. marta rezolūciju par pilsoniskās sabiedrības rīcības iespēju samazināšanos Eiropā¹⁹,
 - ņemot vērā 2022. gada 10. marta rezolūciju par tiesiskumu un Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma sekām²⁰,
 - ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par tiesiskumu un Polijas valsts ekonomikas atveseļošanas plāna iespējamo apstiprināšanu (ANM)²¹,
 - ņemot vērā 2022. gada 6. jūlija rezolūciju par interseksionālo diskrimināciju Eiropas Savienībā: Āfrikas, Tuvo Austrumu, Latīņamerikas un Āzijas izcelsmes sievietes sociālekonomiskais stāvoklis²²,
 - ņemot vērā 2022. gada 15. septembra rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar kuru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktu tiek konstatēta droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība²³,
 - ņemot vērā 2022. gada 5. oktobra rezolūciju par apmetnēs dzīvojošu romu stāvokli ES²⁴,
 - ņemot vērā 2022. gada 15. decembra rezolūciju par aizdomām par Kataras īstenotu korupciju un plašāku nepieciešamību pēc pārredzamības un pārskatatbildības Eiropas iestādēs²⁵,
 - ņemot vērā 2022. gada 7. jūlija rezolūciju par ASV Augstākās tiesas lēmumu atcelt tiesības uz abortu Amerikas Savienotajās Valstīs un nepieciešamību nosargāt tiesības uz abortu un sievietes veselību, tostarp Eiropas Savienībā²⁶,
 - ņemot vērā 2022. gada 3. maija rezolūciju par minoritāšu vajāšanu pārliecības vai reliģijas dēļ²⁷,
 - ņemot vērā 2022. gada 5. maija rezolūciju par uzklaušanās par Poliju un Ungāriju,

¹⁷ OV C 251, 30.6.2022., 48. lpp.

¹⁸ OV C 342, 6.9.2022., 225. lpp.

¹⁹ OV C 347, 9.9.2022., 2. lpp.

²⁰ OV C 347, 9.9.2022., 168. lpp.

²¹ OV C 493, 27.12.2022., 108. lpp.

²² OV C 47, 7.2.2023., 184. lpp.

²³ OV C 125, 5.4.2023., 463. lpp.

²⁴ OV C 132, 14.4.2023., 29. lpp.

²⁵ OV C 177, 17.5.2023., 109. lpp.

²⁶ OV C 47, 7.2.2023., 268. lpp.

²⁷ OV C 465, 6.12.2022., 33. lpp.

kas notiek saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu²⁸,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2022. gada 18. oktobra Lēmumu (ES) 2023/325 par Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (*Frontex*) 2020. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu²⁹,
- ņemot vērā 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par visā Eiropā vērojamo pret *LGBTIQ+* personām vērstu naida noziegumu skaita pieaugumu nesen Slovērijā notikušo homofobisko slepkavību kontekstā³⁰,
- ņemot vērā 2022. gada 10. novembra rezolūciju par rasu taisnīgumu, nediskriminēšanu un rasisma apkarošanu ES³¹,
- ņemot vērā 2022. gada 13. decembra rezolūciju par virzību uz vienlīdzīgu tiesību nodrošināšanu personām ar invaliditāti³²,
- ņemot vērā 2023. gada 19. aprīļa rezolūciju par diskriminācijas apkarošanu ES — ilgi gaidītā horizontālā Diskriminācijas novēršanas direktīva³³,
- ņemot vērā 2023. gada 10. maija nostāju attiecībā uz projektu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu: Savienības iestādes un publiskā pārvalde³⁴, kā arī attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, patvērumu un neizraidīšanu,
- ņemot vērā 2023. gada 11. maija rezolūciju par ES un ASV datu privātuma regulējuma sniegtās aizsardzības pietiekamību³⁵,
- ņemot vērā 2023. gada 22. maija ziņojumu un ieteikumu par izmeklēšanu saistībā ar apgalvojumiem par iespējamiem pārkāpumiem un administratīvām kļūmēm Savienības tiesību aktu piemērošanā attiecībā uz *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spieģļprogrammatūras izmantošanu,
- ņemot vērā 2023. gada 1. jūnija rezolūciju par tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumiem Ungārijā un ES līdzekļu iesaldēšanu³⁶,
- ņemot vērā 2023. gada 13. jūlija rezolūciju par publisku piekļuvi dokumentiem — gada ziņojums par 2019.–2021. gadu³⁷,
- ņemot vērā 2023. gada 4. oktobra rezolūciju par romu bērnu segregāciju un

²⁸ OV C 465, 6.12.2022., 147. lpp.

²⁹ OV L 45, 14.2.2023., 13. lpp.

³⁰ OV C 149, 28.4.2023., 22. lpp.

³¹ OV C 161, 5.5.2023., 10. lpp.

³² OV C 177, 17.5.2023., 13. lpp.

³³ P9_TA(2023)0111.

³⁴ Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0196.

³⁵ Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0204.

³⁶ Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0216.

³⁷ Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0295.

diskrimināciju izglītībā³⁸,

- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Konstitucionālo jautājumu komitejas atzinumu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A9-0376/2023),
- A. tā kā ES ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības, kā paredzēts LES 2. pantā un Hartā un nostiprināts starptautiskajos cilvēktiesību līgumos; tā kā ES un dalībvalstīm šīs vērtības būtu jāievēro, jāaizstāv un aktīvi jāveicina savā iekšējā un ārējā darbībā; tā kā pēdējos gados dažās dalībvalstīs ir satraucoši mazinājusies šo vērtību ievērošana;
- B. tā kā demokrātija, tiesiskums un pamattiesības ir savstarpēji pastiprinošas vērtības, kuru apdraudējums rada sistēmiskus draudus Savienībai un visu ES iedzīvotāju tiesībām un brīvībām; tā kā tiesiskuma ievērošana ir saistoša Savienībai kopumā un tās dalībvalstīm visos pārvaldības līmeņos;
- C. tā kā brīvas, neatkarīgas un pārredzamas vēlēšanas ir viens no demokrātijas pīlāriem;
- D. tā kā aizvien pieaugošā dezinformācijas izplatīšanās apdraud Savienības demokrātisko darbību; tā kā manipulācijas ar informāciju samazināšana ir sabiedrībai nozīmīgs jautājums; tā kā dezinformācija mazina ES pilsoņu un iedzīvotāju spēju pieņemt uz faktiem balstītus lēmumus un brīvi piedalīties demokrātiskajos procesos; tā kā neatkarīgi un plurālistiski mediji ir spēcīgs instruments dezinformācijas apkarošanā;
- E. tā kā mediju brīvība, plurālisms un žurnālistu neatkarība un drošība ir izšķirīgi svarīgi vārda un informācijas brīvības tiesību komponenti, bez kuriem nav iespējama ES un tās dalībvalstu demokrātiskā darbība; tā kā pēdējos gados žurnālisti un citi mediju nozares dalībnieki daudzās dalībvalstīs un ārvalstīs ir arvien vairāk pakļauti draudiem, nepamatotam spiedienam, iebiedēšanai, vardarbībai un citiem iejaukšanās veidiem, kas skar viņu darbu, jo īpaši tad, ja uzmanība tiek pievērsta varas ļaunprātīgai izmantošanai, korupcijai, pamattiesību pārkāpumiem un noziedzīgām darbībām; tā kā *SLAPP* joprojām ir aktuāls jautājums visā ES; tā kā satraucoša situācija, ko rada draudi un uzbrukumi, skar ne tikai profesionālus žurnālistus un citus tradicionālus mediju nozares dalībniekus; tā kā mediju nozares dalībnieku definīcija ir paplašinājusies, pateicoties jauniem mediju veidiem digitālajā laikmetā, un tāpēc tā ietver arī citus dalībniekus, kas iesaistās publiskās debatēs, veic žurnālistikas darbības vai pilda publiskas uzraudzības funkcijas;
- F. tā kā valdības iestādes vairākās dalībvalstīs un trešās valstīs politiskos un pat noziedzīgos nolūkos ir izmantojušas *Pegasus* un citu novērošanas spieģrogrammatūru pret žurnālistiem, politiķiem, tiesībaizsardzības iestāžu amatpersonām, diplomātiem, juristiem, uzņēmējiem, pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem un citiem dalībniekiem; tā kā šāda prakse ir ārkārtīgi satraucoša un izceļ risku, ka novērošanas tehnoloģijas var tikt ļaunprātīgi izmantotas, lai apdraudētu pamata cilvēktiesības, demokrātiju un vēlēšanu

³⁸ Pieņemtie teksti, P9_TA(2023)0342.

procesus;

- G. tā kā korupcija nopietni apdraud demokrātiju un tiesiskumu; tā kā pastāvīgi ir nopietnas bažas par korupcijas apkarošanu dažās dalībvalstīs; tā kā korupcijas apkarošanas mehānismi vairākās dalībvalstīs ir vāji un trauksmes cēlēju aizsardzības trūkums joprojām ir plaši izplatīts trūkums; tā kā Tiesiskuma nosacījumu regulas mērķis ir aizsargāt Savienības budžetu pret tiesiskuma principu pārkāpumiem;
- H. tā kā žurnālisti, mediju uzņēmumi un blogeri, cilvēktiesību aizstāvji, pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO), aktīvisti, arodbiedrības, mākslinieki, pētnieki, trauksmes cēlji un politiķi arvien biežāk saskaras ar draudiem, vajāšanu un cita veida iebiedēšanu savas sabiedriskās līdzdalības dēļ;
- I. tā kā aizvien lielākā skaitā dalībvalstu tiek nopietni vai pat strukturāli apdraudēta tiesu varas neatkarība, kas ir būtiska demokrātiska varas dalīšanas principa prasība un galvenais pamattiesību ievērošanas nodrošināšanas elements;
- J. tā kā Tiesa atgādināja³⁹, ka tiesības uz biedrošanās brīvību, kas nostiprinātas Hartas 12. panta 1. punktā, ir viens no demokrātiskas un plurālistiskas sabiedrības pamatiem, jo tās dod ES iedzīvotājiem iespēju kopīgi rīkoties kopējo interešu jomā un tādējādi veicināt sabiedrisko norišu pienācīgu darbību; tā kā dažās dalībvalstīs tiek ziņots par aizvien biežākiem uzbrukumiem pulcēšanās un biedrošanās tiesībām, nesamērīgi lietojot spēku pret miermīlīgiem protestētājiem, tostarp fiziski sitot protestētājus;
- K. tā kā dažas dalībvalstis ir noteikušas ierobežojumus ar apzinātu mērķi ierobežot pilsonisko telpu; tā kā daudzās dalībvalstīs pilsoniskā telpa piedzīvo juridisku, administratīvu un fiskālu vajāšanu, kriminalizāciju un negatīvu retoriku, kuras mērķis ir stigmatizēt un deleģitimizēt PSO, aktīvistus un cilvēktiesību aizstāvjus un mazināt viņu spēju veikt savu darbu;
- L. tā kā 2023. gada martā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs novērtēja, ka cilvēktiesību aizstāvju stāvoklis Eiropā ir satraucoši pasliktinājies un ka valdībām ir arvien lielāka tendence neievērot savas saistības cilvēktiesību jomā, par prioritāti nosakot valsts drošības un sabiedrības drošības problēmas, nevis cilvēktiesības; tā kā komisārs ziņoja gan par to, ka arvien vairāk tiek ierobežota viņu spēja strādāt brīvi un droši, gan par dažādiem represiju veidiem, tostarp tiesisku vajāšanu, kriminālvajāšanu, ļaunprātīgu kontroli un novērošanu, nomelnošanas kampaņām, draudiem un iebiedēšanu dalībvalstīs un kaimiņvalstīs; tā kā nopietnas bažas joprojām rada tas, ka netiek veikta efektīva izmeklēšana par pārkāpumiem, ko valsts un nevalstiskie dalībnieki izdarījuši pret cilvēktiesību aizstāvjiem; tā kā tas apdraud demokrātiju un ir daļa no plašākas problēmas, proti, sabiedrības polarizācijas, ko raksturo aizvien biežākas naida izpausmes un vardarbība pret dažādām sociālajām vai minoritāšu grupām;
- M. tā kā pie Eiropas robežām ir bijuši vairāki migrantu nāves gadījumi un cilvēktiesību pārkāpumi, ko izraisījusi neefektīva pārvaldība un nesamērīga varas iestāžu spēka izmantošana; tā kā tiek izmantots arvien vairāk tehnoloģiju, tostarp mākslīgais intelekts, lai uzraudzītu migrantus pie ES ārējām un iekšējām robežām; tā kā kriminālatbildības noteikšana nevalstiskajām organizācijām vai jebkādiem citiem ne-valstiskiem

³⁹ Eiropas Komisija / Ungārija (Biedrību pārskatāmība), lieta C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476.

dalībniekiem, kas veic meklēšanas un glābšanas operācijas, vienlaikus ievērojot attiecīgo tiesisko regulējumu, ir starptautisko tiesību pārkāpums⁴⁰, un tāpēc ES tiesību akti to nepieļauj; tā kā Tiesa atgādināja, ka trešo valstu valstspiederīgos var ieslodzīt tikai tad, ja pastāv konkrēts juridiskais pamats viņu tiesību uz brīvību ierobežošanai, nevis vienkārši uz vispārēja kritērija pamata⁴¹;

- N. tā kā bojāgājušo skaits uz Eiropas jūras robežām 2022. gadā salīdzinājumā ar 2021. gadu nedaudz samazinājās, bet joprojām bija lielāks nekā trīs gados pirms 2021. gada⁴²; tā kā lielākā daļa nāves gadījumu ir notikuši Vidusjūras centrālajā daļā Ziemeļāfrikas piekrastē⁴³;
- O. tā kā par *Frontex* ir sagatavoti vairāki ziņojumi un veiktas vairākas izmeklēšanas saistībā ar pamattiesību jautājumiem, cita starpā to ir darījis Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Ombuds; tā kā bijušais *Frontex* direktors 2022. gada aprīlī atkāpās no amata; tā kā visām ES aģentūrām ir jāievēro pamattiesības un jāuzņemas atbildība pamattiesību pārkāpumu gadījumos;
- P. tā kā pēdējos gados organizēti ir ierobežotas sieviešu un meiteņu tiesības; tā kā dažās dalībvalstīs ir bijuši mēģinājumi vēl vairāk ierobežot seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesības, piemēram, spēkā esošo tiesisko aizsardzību sieviešu piekļuvei aprūpei aborta gadījumā; tā kā pēdējos gados liegumu veikt drošus un likumīgus abortus dažās dalībvalstīs ir izraisījis vairāku sieviešu nāvi; tā kā ar dzimumu saistīta vardarbība, tostarp seksuāla vardarbība un izvarošana, joprojām ir plaši izplatīta visā ES; tā kā dažas dalībvalstis joprojām nav ratificējušas Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija); tā kā ES pastiprinās kustības, kas vērstas pret seksuālās izglītības veicināšanu un nodrošināšanu;
- Q. tā kā ar dzimumu saistīta vardarbība ir gan cēlonis, gan sekas strukturālajai nevienlīdzībai, kas sakņojas dzimumu stereotipos un varas asimetrijā, cita starpā privātajā, sociālajā, publiskajā un ekonomikas jomā;
- R. tā kā *FRA* apsekojuma dati liecina, ka diskriminācija rases, etniskās izcelsmes vai reliģiskās pārliecības dēļ (cita starpā pret romiem, musulmaņiem, ebrejiem un afrikāņu izcelsmes cilvēkiem) dažādās dalībvalstīs joprojām ir nemainīgi augsta gan laika ziņā, gan dažādās iedzīvotāju grupās, jo īpaši attiecībā uz personām no nelabvēlīgas sociālekonomiskās vides; tā kā rasu un etniskās minoritātes saskaras ar sistēmisku rasismu, naida noziegumiem un naida runu, tiesu pieejamības trūkumu un ilgstošu sociālekonomisko nevienlīdzību tādās jomās kā mājokļi, veselības aprūpe,

⁴⁰ Palīdzības sniegšana personām, kas jūrā nonākušas briesmās, ir ES valstu juridisks pienākums, kas noteikts starptautiskajās paražu tiesībās un konvencionālajās tiesībās (Starptautiskā konvencija par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras — *SOLAS* konvencija, 1974. gads; Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencija — *UNCLOS*, 1982. gads; Starptautiskā konvencija par meklēšanu un glābšanu uz jūras — *SAR* konvencija, 1979. gads), kā arī ES tiesību akti.

⁴¹ Tiesas (otrā palāta) 2022. gada 6. oktobra spriedums, *I. L. / Politsei-ja Piirivalveamet*, Lieta C-241/21, ECLI:EU:C:2022:753.

⁴² Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras 2023. gada ziņojums par pamattiesībām, 148. lpp., 2023. gada 8. jūnijs.

⁴³ Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras 2023. gada ziņojums par pamattiesībām, 148. lpp., 2023. gada 8. jūnijs.

nodarbinātība un izglītība, kas jāatzīst par galvenajiem šķēršļiem pamattiesību pilnīgai izmantošanai un vienu no galvenajiem šķēršļiem iekļaušanai un vienlīdzībai; tā kā antisemitisms, antičigānisms, islamofobija un rasisms ir pastāvīgi naida un diskriminācijas veidi; tā kā galēji labējais ekstrēmisms jo īpaši apdraud diskriminācijas skartās personas un sabiedrību kopumā; tā kā saskaņā ar *FRA* sniegto informāciju ir pazīmes, kas liecina par sistēmisku rasismu ES, tostarp tiesībsardzības jomā; tā kā interseksionālā diskriminācija ir jāņem vērā politikā un pasākumos, kuru mērķis ir apkarot rasismu un diskrimināciju;

- S. tā kā ES dzīvojošās personas ar invaliditāti joprojām saskaras ar diskrimināciju, tostarp ar atteikumu veikt saprātīgus pielāgojumus, aizskarošu izturēšanos un daudzējādu un interseksionālu diskrimināciju visās viņu dzīves jomās, tostarp sociālekonomiskā ziņā sliktāku stāvokli, sociālo izolāciju, sliktu izturēšanos un vardarbību, tostarp ar dzimumu saistītu vardarbību, piespiedu sterilizāciju un abortiem, neiespējamību saņemt sabiedriskos pakalpojumus, zemas kvalitātes mājokļiem, institucionalizāciju, neatbilstošu veselības aprūpi un iespēju sniegt ieguldījumu sabiedrības dzīvē un aktīvas iesaistīšanās tajā liegšanu;
- T. tā kā ievērojama daļa Eiropā dzīvojošo romu⁴⁴ gan pilsētās, gan lauku apvidos dzīvo ārkārtīgi nestabilos un ļoti sliktos sociālekonomiskajos apstākļos; tā kā lielākajai daļai romu visās dzīves jomās tiek liegtas viņu cilvēka pamattiesības; tā kā dažās dalībvalstīs skolās joprojām notiek bērnu nošķiršana un vēl arvien tiek īstenota diskriminējoša prakse, kas paredz etnisko un rasu minoritāšu bērnu ievietošanu skolās, kuras paredzētas bērniem ar garīga rakstura traucējumiem;
- U. tā kā visā ES joprojām ir vērojama pastāvīga diskriminācijas, naida runas un vardarbības pret *LGBTIQ+* un *LGBTIQ+* tiesību aizstāvjiem pieauguma tendence; tā kā *LGBTIQ+* joprojām saskaras ar diskrimināciju un atstumtību vairākās dalībvalstīs tādās jomās kā sociālā aizsardzība, sociālais nodrošinājums, piekļuve veselības aprūpei, izglītība, tiesiskā aizsardzība un piekļuve precēm un citiem sabiedrībai pieejamiem pakalpojumiem, tostarp mājokļiem, un šo preču un pakalpojumu piegādei; tā kā netiek īstenota Tiesas judikatūra, kas aizsargā viendzimuma pāru un viendzimuma vecāku bērnu sociālās tiesības un privāto dzīvi, piemēram, *Coman* lieta (C-673/16) un mazulītes *Sāras* lieta (C-490/20); tā kā interseksuālu bērnu operācijas un ārstēšana notiek bez viņu iepriekšējas personiskas, pilnīgas un informētas piekrišanas; tā kā interseksuālu dzimumorgānu izkropļošana var radīt mūžilgas sekas, piemēram, psiholoģisku traumu un fiziskus traucējumus;
- V. tā kā dažos pēdējos gados, galvenokārt tādēļ, ka pieaug sociālo mediju lietotāju skaits un naida runa tiek izvērsta tiešsaistē, visā ES pastāvīgi palielinās naida noziegumu un naida runas gadījumu skaits⁴⁵; tā kā sociālo mediju platformu uzņēmējdarbības modelim, kura pamatā ir personalizēta reklāma, ir nozīme naida runas izplatīšanā un pastiprināšanā, kas kūda uz diskrimināciju un vardarbību; tā kā izglītības sistēmām ir būtiska nozīme, lai ikvienam nodrošinātu digitālo izglītību, pratību un prasmes,

⁴⁴ Apzīmējums "romi" aptver dažādas grupas, tostarp romus, kalus, manušus, aškalus, trevellerus, lovarus, risendus, bojašus, domarus, kalderašus, romu izcelsmes personas un sintus. Nav vispārpieņemtas terminoloģijas, jo dažas kopienas dod priekšroku terminam "romi".

⁴⁵ Eiropas Parlamenta Izpētes dienests, "Īsumā" brīfings "Combating hate speech and hate crime in the EU", 2022. gada jūnijs.

veicinātu lietotāju izpratni par digitālajām tehnoloģijām, pārvarētu nevienlīdzību, uzlabotu digitālo iekļaušanu un stiprinātu un aizsargātu indivīdus un viņu tiesības, vienlaikus norādot viņu pienākumus; tā kā naida runa var izraisīt naida noziegumus; tā kā saskaņā ar *FRA* datiem par līdz pat deviņiem no desmit naida noziegumiem un naida motivētiem uzbrukumiem ES netiek ziņots un līdz ar to par tiem nepiemēro sankcijas;

- W. tā kā Hartas 21. pantā ir aizliegta jebkāda veida diskriminācija, kuras pamatā ir valoda vai piederība nacionālai minoritātei; tā kā tās 22. pantā ir garantēta valodu daudzveidības ievērošana;
- X. tā kā ES pamatā ir sociālo, kultūras un ekonomisko tiesību veicināšana; tā kā nabadzībā dzīvojošo cilvēku skaits ES joprojām ir augsts, vairāk nekā katrs piektais bērns ir pakļauts nabadzības riskam un gandrīz katrs ceturtais Eiropas iedzīvotājs ir pakļauts nabadzības vai sociālās atstumtības riskam; tā kā nabadzības cikls saasina citu nevienlīdzību, piemēram, tādās jomās kā cilvēku piekļuve izglītībai, cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, veselības aprūpei un nodarbinātībai; tā kā enerģētikas krīze un inflācija ir palielinājušas to cilvēku skaitu, kurus skar nedrošība, nabadzība un sociālā atstumtība; tā kā LESD 151. pantā ir minētas sociālās pamattiesības, piemēram, tās, kas ir reglamentētas Eiropas Sociālajā hartā; tā kā Eiropas sociālo tiesību pīlārs un tā rīcības plāna īstenošana ir galvenie instrumenti sociālo prioritāšu integrēšanai visās ES rīcībpolitikās un ceļvedis tā 20 principu faktiskai īstenošanai;
- Y. tā kā ES pievienošanās Eiropas Cilvēktiesību konvencijai (ECTK) ir LES 6. panta 2. punktā noteikts pienākums un joprojām viena no augstākajām prioritātēm;
- Z. tā kā gan dalībvalstīm, gan ES iestādēm un struktūrām, tostarp Tiesai, *FRA* un *EPPO*, ir izšķiroša nozīme ES vērtību uzturēšanā un pamattiesību ievērošanas nodrošināšanā;
- AA. tā kā Eiropas Ombuds veica izmeklēšanu par personīgo saraksti un telefona sarunām starp Komisijas priekšsēdētāju un *Pfizer* izpilddirektoru saistībā ar Covid-19 vakcīnu iepirkumu, ko Komisija pēc tam atteicās publiskot; tā kā 2022. gada jūlijā Ombuds konstatēja, ka šis atteikums ir administratīva kļūme⁴⁶;
- AB. tā kā jau vairākus gadus tiesiskums vairākās dalībvalstīs ir pasliktinājies sistemātisku to valdību darbību dēļ, jo īpaši Ungārijā un Polijā, pret kurām tiek īstenotas LES 7. panta 1. punktā paredzētās procedūras; tā kā citās dalībvalstīs strauji pieaug bažas saistībā ar tiesiskumu un pamattiesībām; tā kā ir ļoti svarīgi nodrošināt, ka dalībvalstis ievēro EDSO saistības un citus starptautiskus pienākumus un standartus attiecībā uz demokrātiskām vēlēšanām, tostarp Venēcijas komisijas noteiktos;
- AC. tā kā nabadzība ir viens no strukturālas un sociālas netaisnības veidiem, kura pamatā ir dzimumu nevienlīdzība, diskriminācija un nevienlīdzīgas iespējas piekļūt precēm un pakalpojumiem, kā rezultātā tiek pārkāptas pamattiesības; tā kā cīņā pret nabadzību ir jāizmanto interseksionāla pieeja un īpaša uzmanība jāpievērš personām neaizsargātās situācijās, piemēram, bērniem, sievietēm, rasalizētām un etniskām kopienām, *LGBTIQ+*, migrantiem un patvēruma meklētājiem un personām ar invaliditāti, kā arī

⁴⁶ Eiropas Ombuds, "[Ieteikums sakarā ar Eiropas Komisijas atteikumu nodrošināt publisku piekļuvi teksta īsziņām, ar kurām apmainījusies Komisijas priekšsēdētāja un farmācijas uzņēmuma izpilddirektors par Covid-19 vakcīnas iegādi \(Lieta 1316/2021/MIG\)](#)".

personām no sociālekonomiski nelabvēlīgas vides;

AD. tā kā saskaņā ar Eiropas Vides aģentūras ziņojumu “Gaisa kvalitāte Eiropā 2022. gadā” smalko daļiņu piesārņojums gaisā 2020. gadā vien Savienībā izraisīja 238 000 priekšlaicīgas nāves gadījumu,

Tiesiskums un tiesu pieejamība

1. atgādina par brīvu mediju nozīmību demokrātijas uzturēšanā, publisko un privāto iestāžu atbildības pieprasīšanā un piekļuves uz faktiem balstītai informācijai nodrošināšanā iedzīvotājiem; uzsver mediju plurālisma un žurnālistikas brīvības nozīmi; stingri nosoda to, ka 2022. gadā tika sasniegts vēl viens pasaules mēroga rekords attiecībā uz ieslodzīto žurnālistu skaitu, un prasa pilnībā nodrošināt taisnīgumu saistībā ar pētniecisko žurnālistu slepkavībām ES;
2. prasa ātri vienoties par direktīvu, kura vērsta pret *SLAPP* un kurai būtu jānodrošina būtiska un plaša aizsardzība pret ļaunprātīgu tiesvedību; aicina dalībvalstis īstenot Komisijas ieteikumu par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību un jo īpaši atcelt cietumsodus par neslavas celšanas lietām, atcelt kriminālatbildību par neslavas celšanu un tā vietā dot priekšroku civilprocesiem vai administratīviem procesiem; mudina Komisiju risināt jautājumu par kriminālprocesos izskatīto *SLAPP* lietu smagumu, iesniedzot priekšlikumu, ar ko izveido pasākumus, lai nodrošinātu, ka goda aizskaršanu, apmelošanu un neslavas celšanu, kas vairākumā dalībvalstu ir noziedzīgi nodarījumi, nevar izmantot *SLAPP* ne publiskās, ne privātās apsūdzībās; uzsver, ka *SLAPP* ir tikai viena metode, ko izmanto žurnālistu apklusināšanai, un aicina Komisiju turpināt izmeklēt citas prakses un iejaukties; aicina politiķus publiski nosodīt draudus un uzbrukumus žurnālistiem;
3. atkārtoti pauž bažas par pamattiesību pārkāpumiem saistībā ar *Pegasus* un līdzvērtīgas spieģprogrammatūras izmantošanu, lai vērstos pret indivīdiem un augsta profila personām, piemēram, žurnālistiem, blogeriem, cilvēktiesību aizstāvjiem, politiķiem vai citiem dalībniekiem; uzsver, ka spieģprogrammatūras nelikumīga izmantošana, ko veic valstu valdības, tieši un netieši ietekmē lēmumu pieņemšanas integritāti, tādējādi apdraudot demokrātiju ES un uzsverot steidzamo vajadzību pēc lielākas pārredzamības un juridiskās pārskatatbildības novērošanas jomā;
4. aicina dalībvalstis, jo īpaši Grieķiju, Ungāriju, Poliju, Spāniju un Kipru, ievērot tām adresētos ieteikumus, kas sniegti Parlamenta ziņojumā par *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spieģprogrammatūras izmantošanu; atgādina par saviem ieteikumiem attiecībā uz kopējiem ES standartiem, kas jāievēro, jo individuālās tiesības nevar apdraudēt, atļaujot neierobežotu piekļuvi novērošanai;
5. mudina dalībvalstis izstrādāt valsts rīcības plānus žurnālistu drošībai, radīt labvēlīgu vidi plurālistisku un neatkarīgu mediju uzplaukumam un pildīt savu būtisko uzraudzības funkciju, prasot atbildību no valdības un citiem dalībniekiem;
6. atgādina, ka spieģprogrammatūru tirdzniecība un izmantošana ir stingri jāreglamentē; uzsver, ka spieģprogrammatūras izmantošana ir jāatļauj tikai izņēmuma un īpašos

gadījumos tādu izmeklēšanu vajadzībām, kas saistītas ar ierobežotu un slēgtu sarakstu, kurā iekļauti skaidri un precīzi definēti smagie noziegumi, šāda izmantošana ir jāpamato katrā konkrētajā gadījumā, tai ir jāatbilst Hartai un citiem attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem un rīkojums par izmantošanu ir *ex ante* jāizdod neatkarīgai un objektīvai tiesu iestādei, paredzot efektīvus, zināmus un pieejamus korektīvus pasākumus; uzsver, ka visi novērošanas spieģprogrammatūras izmantošanas gadījumi ir rūpīgi jāpārbauda neatkarīgai *ex post* uzraudzības iestādei, kurai jānodrošina, ka visi atļautie novērošanas pasākumi tiek veikti saskaņā ar pamattiesībām un nosacījumiem, ko noteikusi Tiesa, ECT un Venēcijas komisija; uzstāj, ka personām, pret kurām vērsta spieģprogrammatūra, ir jānodrošina piekļuve reāliem un jēgpilniem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem;

7. uzsver, ka korupcija nav savienojama ar tādām vērtībām kā demokrātija un tiesiskums, jo tā padziļina nevienlīdzību un mazina iedzīvotāju uzticēšanos labai pārvaldībai; pauž nopietnas bažas par pieaugošo korupcijas līmeni vairākās dalībvalstīs, jo īpaši par lietām, kurās iesaistītas augsta līmeņa amatpersonas un politiķi; atkārtoti nosoda iespējamus korupcijas gadījumus, kuros iesaistīti pašreizējie un bijušie Eiropas Parlamenta deputāti; šajā sakarā uzsver, ka Parlamenta Reglamentā ir pieņemti grozījumi, kuru mērķis ir stiprināt tā integritāti, neatkarību un pārskatatbildību; pauž bažas par ES pretkorupcijas regulējuma īstenošanas atšķirīgajiem līmeņiem dalībvalstīs; prasa par normu uzskatīt pilnīgu neiecietību pret korupciju; prasa izveidot neatkarīgu ES ētikas struktūru; aicina dalībvalstis nodrošināt Trauksmes cēlēju aizsardzības direktīvas⁴⁷ pilnīgu īstenošanu;
8. uzsver, ka tiesu iestāžu neatkarība un efektīvas līdzsvara un atsvara sistēmas, kas dalībvalstīs var atšķirties, ir būtiski tiesiskuma elementi; uzsver, ka joprojām pastāv nopietnas bažas par tiesiskumu un tiesu iestāžu neatkarību vairākās dalībvalstīs; nosoda jebkādas dalībvalstu valdību mēģinājumus politiski ietekmēt vai kontrolēt — gan tieši, gan organizatoriskiem līdzekļiem — tiesu iestāžu neatkarīgu lēmumu pieņemšanu;
9. atbalsta ES stratēģijas izstrādi, lai nodrošinātu konkrētu un koordinētu rīcību ES līmenī, cita starpā izveidojot aizsardzības mehānismu cilvēktiesību aizstāvjiem Eiropā un pamatojoties uz piemēriem ES ārpolitikā, ar mērķi nodrošināt preventīvus pasākumus, tiešu palīdzību un pārskatatbildību;
10. atbalsta atvēršanas un noturības mehānisma izmantošanu un horizontālos veicinošos nosacījumus ES finansējuma iesaldēšanai, lai apkarotu korupciju un tiesiskuma lejupslīdi dalībvalstīs; uzsver, ka līdzekļi, kas ierobežoti ar dažādiem nosacījumu izpildes pasākumiem, ir jāpiešķir tikai tad, kad ir izpildīti galvenie to atļaujošie nosacījumi; mudina dalībvalstis pabeigt atbilstīgos pasākumus, lai sasniegtu to attiecīgajos atvēršanas un noturības plānos noteiktos atskaites punktus; aicina Eiropadomi rīkoties un saskaņā ar LES 7. panta 2. punktu noteikt, vai Ungārija ir nopietni un pastāvīgi pārkāpusi ES vērtības; pauž dziļu nožēlu par to, ka Ungārijas iestādes sistemātiski vaino *LGBTQI+* kopienu; uzsver, ka Padome ir līdzatbildīga par LES 2. pantā noteikto vērtību aizsardzību un, ja tā neuzņemsies šo atbildību, tam var būt ilgstošas un potenciāli kaitīgas sekas; uzstāj uz Parlamenta lomas un kompetences

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 23. oktobra Direktīva (ES) 2019/1937 par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp.).

respektēšanu;

11. pauž nožēlu par to, ka dažas dalībvalstis pagarina ārkārtas stāvokļa pasākumus, pārsniedzot to, kas ir nepieciešams un samērīgs, un steidzas pieņemt tiesību aktus bez pienācīgas apspriešanās;
12. atkārtoti norāda, ka ir steidzami jāizveido ES mehānisms demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām un mudina Komisiju un Padomi nekavējoties sākt sarunas ar Parlamentu par šo nolīgumu;
13. atzinīgi vērtē to, ka Tiesa 2022. gadā ieviesa raidīšanu un tiešraides straumēšanu, lai atvieglotu daļēju publisku piekļuvi tās tiesvedības darbībai;

Brīvības

14. pauž dziļas bažas saistībā ar aizvien lielākajiem draudiem biedrošanās, runas un pulcēšanās brīvībai; atkārtoti norāda, ka tiesības uz miermīlīgu pulcēšanos var ierobežot tikai tad, ja tas paredzēts tiesību aktos un ja tas ir nepieciešams un ir samērīgi, lai aizsargātu Savienības atzītas vispārējās intereses vai citu personu tiesības un brīvības; nosoda dažos gadījumos notikušo tiesībaizsardzības iestāžu vardarbīgo un nesamērīgo iejaukšanos miermīlīgos protestos un nosoda patvaļīgus iespējamu protestētāju masveida arestus; mudina attiecīgās valstu iestādes nodrošināt pārredzamu, objektīvu, neatkarīgu un efektīvu izmeklēšanu gadījumos, kad radušās aizdomas vai izskanējuši apgalvojumi par nesamērīgu spēka lietošanu; aicina dalībvalstis sabiedriskās kārtības uzturēšanai izmantot alternatīvas metodes, kas jau ir izrādījušās efektīvas citās dalībvalstīs;
15. uzsver, ka, lai nodrošinātu tiesības uz vārda un informācijas brīvību, kas ir jebkuras demokrātijas pamats, informācijai jābūt vispārēji pieejamai un daudzveidīgai; uzsver, ka ir jāgarantē mākslinieciskā brīvība; uzsver, ka dezinformācija var ļoti traucēt demokrātisku sabiedrību, ekonomiku un politisko sistēmu darbību; atgādina, ka pilsoniskajā izglītībā ir jāiekļauj medijpratība un digitālā pratība, lai cīnītos pret dezinformācijas izplatīšanos; atkārtoti iesaka veikt efektīvus pasākumus, lai apkarotu ļaunprātīgu ārvalstu varu dezinformāciju, jo īpaši saistībā ar gaidāmajām Eiropas vēlēšanām; uzsver, ka neatkarīga un plurālistiska mediju vide gan tiešsaistē, gan bezsaistē ir neaizstājama, lai efektīvi apkarotu dezinformāciju un propagandu, un tāpēc tā ir jāveicina, cita starpā efektīvi vēršoties pret mediju koncentrāciju;
16. uzsver, ka saskaņā ar Savienības tiesību aktiem valsts regulatīvajām iestādēm un/vai struktūrām ir jābūt funkcionāli neatkarīgām no valdības un tās nedrīkst lūgt vai pieņemt norādījumus no kādas citas struktūras; norāda, ka ārkārtīgi svarīga ir mediju regulējuma un uzraudzības, ko veic dalībvalstis un Komisija, politiskā neatkarība, redakcionālās neatkarības aizsardzība visā ES, žurnālistu aizsardzība pret novērošanu un žurnālistu avotu aizsardzība; šajā sakarībā prasa pieņemt spēcīgu Eiropas mediju brīvības aktu, lai garantētu mediju neatkarību, plurālismu un brīvību visā ES, nodrošinot īpašumtiesību un finansējuma pārredzamību;
17. uzsver PSO izšķirošo lomu aktīva pilsoniskuma, pamattiesību un demokrātiskas līdzdalības veicināšanā Eiropā; mudina Komisiju iesniegt stratēģiju un noteikt

minimālos standartus PSO aizsardzībai visās dalībvalstīs, lai veicinātu tādu regulatīvo un politisko vidi, kas būtu brīva no atturošas ietekmes, draudiem un uzbrukumiem, nodrošinātu PSO ilgtspējīgu un nediskriminējošu piekļuvi resursiem un atbalstītu to iesaistīšanos pilsoniskajā dialogā un līdzdalību politikas veidošanā; pauž nožēlu par to, ka cilvēktiesību aizstāvju stāvoklis ES pēdējos gados ir satraucoši pasliktinājies; mudina Komisiju un dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka cilvēktiesību aizstāvji var strādāt netraucēti un droši;

18. atgādina, ka saskaņā ar Hartas 6. pantu ikvienam ir tiesības uz brīvību un drošību, kas nozīmē, ka ikviens ES iedzīvotājs ir jāaizsargā pret nelikumīgu un patvaļīgu arestu; aicina dalībvalstis ievērot Komisijas ieteikumu par aizdomās turēto un apsūdzēto personu procesuālajām tiesībām, lai uzlabotu apcietinājuma apstākļus un tādējādi nodrošinātu augstāku aizsardzības līmeni tiesībām uz brīvību un drošību;
19. nosoda diskriminācijas reliģijas vai pārliecības dēļ pieaugumu un rasistisku incidentu skaita palielināšanos ES; aicina Komisiju un dalībvalstis izlēmīgi rīkoties šajā jomā, tostarp starptautiskā līmenī; atgādina, ka saskaņā ar Hartas 10. pantu ikvienam ir tiesības uz domu, pārliecības un ticības brīvību; pauž nožēlu, ka varas iestādēm bieži netiek ziņots par diskriminācijas, rasistisku un ksenofobisku noziegumu gadījumiem, tādējādi faktiski radot apstākļus nesodāmībai; pauž nožēlu, ka visas dalībvalstis vēl nav pilnībā transponējušas pamatlēmumu par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm;
20. pauž bažas par to, ka pieaug pret romu tautības iedzīvotājiem vērsta policijas vardarbības gadījumu skaits; aicina dalībvalstis rūpīgi izmeklēt šos incidentus, lai nodrošinātu, ka represīvu un vardarbīgu pasākumu ieviešana un/vai īstenošana pret romu izcelsmes personām vai romu kopienām nepaliek nesodīta; turklāt aicina dalībvalstis vērsties pret neobjektivitāti policijas ierakstos, ziņošanā, kriminālvajāšanā un tiesas spriedumos, kā arī pret romu nepietiekamu piekļuvi tiesu iestādēm;
21. norāda, ka ikdienas dzīves datu izmantošanas un datu skandālu dēļ tiesības uz personas datu aizsardzību kļūst arvien svarīgākas; atkārtoti pauž bažas par Vispārīgās datu aizsardzības regulas nevienādu piemērošanu; atbalsta iniciatīvas, kuru mērķis ir stiprināt likumdošanas procesu attiecībā uz ES tiesisko regulējumu mākslīgā intelekta jomā, nodrošinot stingrus pamattiesību aizsardzības pasākumus;
22. stingri nosoda plaši izplatītos pamattiesību pārkāpumus un nesamērīgu vardarbības izmantošanu pie ES robežām pret migrantiem, tostarp bēgļiem, piemēram, patvaļīgu aizturēšanu, necilvēcīgus dzīves apstākļus un piekļuves veselības aprūpei trūkumu, nelikumīgu atgriešanu un vardarbīgu atpakaļraidīšanu; ir ļoti nobažījies par to, ka dalībvalstis savos tiesību aktos kodificē atpakaļraidīšanas izmantošanu; nosoda visus dalībvalstu tiesību aktus, kas apdraud bēgļu, patvēruma meklētāju un migrantu cilvēktiesību efektīvu aizsardzību uz sauszemes un jūrā, kā arī kriminālatbildības noteikšanu humānās palīdzības darbiniekiem un aktīvistiem; uzsver, ka gandrīz trešdaļa patvēruma meklētāju ir bērni, un atkārtoti norāda, ka imigrācijas kontekstā nevajadzētu ļaut aizturēt bērnus;
23. aicina ES un dalībvalstis nodrošināt, ka tiek ieviesti efektīvi pārraudzības mehānismi, lai nodrošinātu pamattiesību ievērošanu pie ārējām robežām, ietverot arī

robežuzraudzības darbību pārraudzību; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, lai personas, kuru dati tiek glabāti ES lielapjoma informācijas sistēmu datubāzēs, tiktu informētas par viņu tiesībām un tām būtu piekļuve pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem;

24. pauž dziļu nožēlu par to, ka jūrā iet bojā bēgļi un migranti, kuri bieži vien ir cilvēku tirdzniecības upuri un kuriem nākas piedzīvot necilvēcīgu un pazemojošu izturēšanos un nerēķināšanos ar viņu drošību; atkārtoti uzsver starptautiskajās jūras tiesībās noteikto pienākumu palīdzēt personām, kas nonākušas briesmās, un aicina steidzami veikt pastāvīgas koordinētas meklēšanas un glābšanas operācijas ar ātru izkāpšanu krastā, un aicina dalībvalstis veikt visus iespējamus pasākumus, lai glābtu jūrā apdraudēto cilvēku dzīvības; prasa ievērot visu jūrā izglābto personu tiesības uz patvērumu, izvērtējot individuālos apstākļus katrā gadījumā atsevišķi;
25. norāda, ka vairākas dalībvalstis izmanto valsts drošību kā vienu no faktoriem, kas nosaka iekšpolitiku, piemēram, migrācijas politiku; uzsver, ka visiem pasākumiem, ko veic, pamatojoties uz valsts drošību, jābūt nepieciešamiem un samērīgiem un tie nedrīkst apdraudēt Hartā garantētās tiesības; atgādina, ka Hartas 19. pantā ir paredzēta aizsardzība pārvietošanas, izraidīšanas vai izdošanas gadījumā, aizliedzot kolektīvu izraidīšanu, un tāpēc ir pieprasīts individuāls novērtējums un ir aizliegts noraidīt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, pamatojoties tikai uz konkrētu valstspiederību;
26. atzinīgi vērtē to, ka saistībā ar karu Ukrainā ir iedarbināta ES Pagaidu aizsardzības direktīva⁴⁸, kuras mērķis ir nodrošināt jebkādas izcelsmes bēgļu un patvēruma meklētāju piekļuvi aizsardzībai; atgādina, ka saskaņā ar Pagaidu aizsardzības direktīvu piekļuvē mājokļiem, nodarbinātībai, izglītībai, veselības aprūpei un sociālās labklājības pakalpojumiem ir jāizmanto ar dzimumu saistīta pieeja; pauž nožēlu par nevienlīdzīgo attieksmi, rasu diskrimināciju un vardarbību, ar ko saskaras no konflikta bēgošas personas, kuras nav ukraiņu izcelsmes, jo īpaši citas ādas krāsas cilvēki un *LGBTIQ+*; pauž nožēlu par dubultajiem standartiem attiecībā uz migrantiem un bēgļiem ES un prasa izbeigt šo situāciju;
27. atzinīgi vērtē Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikumu par migrantu, bēgļu un patvēruma meklētāju sieviešu un meiteņu tiesību aizsardzību, aicinot dalībvalstis veikt pasākumus, lai novērstu šādu sieviešu diskrimināciju, cita starpā veicinot piekļuvi nodarbinātībai un seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpei un atvieglojot ar dzimumu saistītas vardarbības upuru piekļuvi pakalpojumiem un tiesiskumam⁴⁹;
28. ar bažām norāda, ka ES ir liels bezvalstnieku skaits, jo īpaši bērnu, kas dzimuši kā bezvalstnieki; aicina Komisiju izstrādāt visaptverošu stratēģiju un rīcības plānu bezvalstniecības problēmas risināšanai ES un šādu personu aizsargāšanai no izraidīšanas; aicina dalībvalstis pienācīgi identificēt, atzīt un aizsargāt bezvalstniekus, pievēršoties viņu īpašās neaizsargātības aspektiem;

⁴⁸ Padomes 2001. gada 20. jūlija Direktīva 2001/55/EK par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.).

⁴⁹ Eiropas Padome, "[Recommendation CM/Rec\(2022\)17 of the Committee of Ministers to member States on protecting the rights of migrant, refugee and asylum-seeking women and girls](#)", 2022. gada 20. maijs.

Vienlīdzība un cieņa

29. aicina Komisiju nodrošināt, ka visā ES tiek ievērotas tiesības uz nediskrimināciju un vienlīdzīgu attieksmi; pauž nožēlu par to, ka priekšlikums par horizontālo diskriminācijas novēršanas direktīvu Padomē ir bloķēts kopš 2008. gada; uzskata, ka jebkuram šā priekšlikuma atjauninājumam, ko veic Komisija, ir jābalstās uz Parlamenta nostāju, jāpievēršas intersekcionalajai diskriminācijai un skaidri jāaizliedz diskriminācija jebkuras Hartā uzskaitīto iemeslu kombinācijas dēļ; pauž nožēlu par to, ka Padome nav ņēmusi vērā šos pieprasījumus, un mudina Padomi iekļaut tos savā mandātā un veikt visas atbilstošās darbības, lai cīnītos pret diskrimināciju ES;
30. aicina Komisiju uzraudzīt un nodrošināt pienācīgus turpmākos pasākumus saistībā ar dalībvalstu valsts rīcības plānu rasisma apkarošanai un ES rasisma apkarošanas rīcības plāna īstenošanu; turklāt mudina Komisiju visās ES rīcībpolitikās iekļaut rasisma un diskriminācijas novēršanas pasākumus; aicina nākamās Padomes prezidentvalstis nopietni apsvērt iespēju izveidot Padomes sastāvu dzimumu līdztiesības un vienlīdzības jautājumos;
31. aicina Komisiju un dalībvalstis apkarot rasu diskrimināciju visās sabiedrības jomās, īpašu uzmanību pievēršot izglītībai un skolu segregācijas novēršanai, izmantojot efektīvus likumdošanas un politikas pasākumus gan dalībvalstīs, gan paplašināšanās procesā iesaistītajās valstīs;
32. attiecībā uz digitalizāciju atgādina, ka ir jāpievērš īpaša uzmanība diskriminējošiem aizspriedumiem, kas ieviešas jaunajās tehnoloģijās, un ka ir jāprasa izstrādātājiem un ieviešējiem sniegt publiski pieejamu informāciju par to, kā šīs sistēmas tiek apmācītas; aicina Komisiju un dalībvalstis ieviest pasākumus, lai novērstu iespēju, ka jaunās tehnoloģijas, tostarp mākslīgais intelekts, vēl vairāk pastiprina diskrimināciju, pastāvošo nelīdztiesību un nabadzību; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka mākslīgā intelekta sistēmas vadās pēc pārredzamības, izskaidrojamības, taisnīguma un pārskatatbildības principiem un ka tiek veikti ietekmes uz pamattiesībām novērtējumi; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis novērst dzimumu nelīdztiesību un trūkumus daudzveidības jomā informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) nozarē un zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) nozarēs, jo īpaši jaunu tehnoloģiju izstrādē un jo sevišķi ar lēmumu pieņemšanu saistītos gadījumos;
33. atgādina, ka ir svarīgi, lai nacionālo minoritāšu bērniem būtu iespēja mācīties īpašās skolās, kas piedāvā izglītību viņu valodā; mudina iesaistīt nacionālo minoritāšu pārstāvjus tādu lēmumu pieņemšanas procesos, kuri ietekmē viņu izglītības sistēmas;
34. atgādina, ka ar dzimumu saistīta vardarbība ES ir ļoti izplatīta visās dalībvalstīs; stingri nosoda straujo regresu attiecībā uz sieviešu un *LGBTIQ+* tiesībām vairākās dalībvalstīs; stingri nosoda piekļuves liegšanu drošiem un likumīgiem aborta pakalpojumiem, jo tas ir viens no veidiem, kā izpaužas ar dzimumu saistīta vardarbība; uzsver, ka ECT ir nospriedusi, ka abortus ierobežojoši tiesību akti un neīstenošana pārkāpj sieviešu tiesības uz fizisko autonomiju un neaizskaramību; atkārtoti nosoda Polijas tiesību aktu, kas nosaka gandrīz pilnīgu abortu aizliegumu; atgādina, ka nevajadzētu vajāt cilvēkus, kuri palīdz sievietēm piekļūt aborta pakalpojumiem, ja tādi nav brīvi vai likumīgi pieejami; atkārtoti prasa Hartā iekļaut tiesības uz abortu;

35. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu direktīvai par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu un aicina ātri pabeigt sarunas un ES noziegumu jomu sarakstā iekļaut ar dzimumu saistītu vardarbību; uzsver, ka ar šādu direktīvu būtu jāgarantē, ka Stambulas konvencijā noteiktie pienākumi ir minimālais standarts, un jācenšas stiprināt šos standartus, lai paaugstinātu aizsardzības līmeni; atzinīgi vērtē to, ka ES ir ratificējusi Stambulas konvenciju, kura stājās spēkā 2023. gada 1. oktobrī; aicina atlikušās dalībvalstis ātri ratificēt konvenciju, lai aizsargātu sievietes pret vardarbību;
36. uzsver, ka personas ar invaliditāti, jo īpaši sievietes ar invaliditāti, joprojām saskaras ar multiplo un intersekcionālo diskrimināciju savas invaliditātes, kā arī dzimuma, rases, etniskās piederības, vecuma, reliģijas vai pārliecības, seksuālās orientācijas, migrācijas statusa vai sociālekonomiskās izcelsmes dēļ; uzsver, ka sievietes un meitenes ar invaliditāti ir īpaši pakļautas ar dzimumu saistītai vardarbībai, tostarp fiziskai, seksuālai, psiholoģiskai un ekonomiskai vardarbībai; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka tiek ieviesti un ir pieejami mehānismi ziņošanai par vardarbību pret personām ar invaliditāti, kā arī atbalsta pakalpojumi cietušajiem;
37. uzsver, ka bērna tiesības ir universālas un ka ikvienam bērnam vajadzētu būt vienādām tiesībām bez diskriminācijas, piemēram, tiesībām uz vecāku statusa atzīšanu, tostarp arī viendzimuma pāru gadījumā; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu regulai par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un publisku aktu akceptēšanu vecāku stāvokļa lietās un par Eiropas vecāku stāvokļa apliecības izveidi, lai aizsargātu visu bērnu tiesības, nodrošinot, ka viņu saikne ar vecākiem, tostarp jo īpaši viendzimuma vecākiem, kas noteikta vienā dalībvalstī, tiek atzīta visās ES dalībvalstīs;
38. aicina dalībvalstis noteikt, ka piespiedu sterilizācija ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums; atkārtoti pauž nostāju, ka direktīvā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu piespiedu sterilizācija būtu jāiekļauj kā noziedzīgs nodarījums saskaņā ar LESD 83. panta 1. punktu;
39. atgādina, ka naida noziegumi un naida runa, ko izraisa rasisms, ksenofobija vai reliģiska neiecietība vai naidīgums vai aizspriedumi, kuru pamatā ir personas invaliditāte, seksuālā orientācija, dzimuma identitāte, dzimuma pašizpaušme vai dzimumpazīmes, ir ārkārtēji diskriminācijas piemēri; norāda, ka dalībvalstīm ir pienākums apkarot un izmeklēt naida noziegumus, sodīt vainīgos un veikt preventīvus pasākumus; uzsver, ka tiesībaizsardzības iestādēm ir pienācīgi jāreģistrē naida noziegumi, lai labāk izprastu šīs parādības būtību un izplatību un tās ietekmi uz cietušajiem un novērstu tās pamatcēloņus;
40. atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu paplašināt LESD 83. panta 1. punktā minēto ES noziegumu sarakstu, iekļaujot tajā naida runu un naida noziegumus, tādējādi uzsverot nepieciešamību nodrošināt stingru ES krimināltiesisko reakciju uz naida runu un naida noziegumiem; pauž dziļu nožēlu par šīs iniciatīvas novēloto apstiprināšanu un atkārtoti aicina Padomi cītīgi strādāt, lai panāktu vienprātību;
41. atgādina, ka ES tiesību aktiem par naida runu un naida noziegumiem būtu vispārēji jāaizsargā cilvēka cieņa un jāapkaro naidis un neiecietība neatkarīgi no to pamatā esošās motivācijas, īpašu uzmanību pievēršot personām, grupām un kopienām, pret kurām tie

vērsti; stingri nosoda pret žurnālistiem, politiķiem, valsts amatpersonām, aktīvistiem un citiem dalībniekiem vērstu jebkāda veida naida runu un nomelnošanas kampaņas sabiedriskajos medijos;

42. aicina Komisiju efektīvi uzraudzīt to pasākumu īstenošanu, kas ietverti dažādās līdztiesības stratēģijās, piemēram, ES *LGBTIQ+* līdztiesības stratēģijā 2020.–2025. gadam, ES dzimumu līdztiesības stratēģijā 2020.–2025. gadam, romu līdztiesības un iekļaušanas stratēģijā un ES rasisma apkarošanas rīcības plānā 2020.–2025. gadam; mudina dalībvalstis ātri izstrādāt un īstenot valsts rīcības plānus rasisma apkarošanai;
43. atzinīgi vērtē to, ka Komisija, vēršoties Tiesā pret Ungārijas “bērnu aizsardzības likumu”, kas maskēja citus mērķus, pirmo reizi atsaucās tieši uz LES 2. panta pārkāpumu;

Sociālās, ekonomiskās un vides tiesības

44. atzīst, ka nabadzība ir vēl viens diskriminācijas veids, kas izraisa pamattiesību pārkāpumus un iespēju nevienlīdzību piekļuvē precēm un pakalpojumiem; uzsver bērnu īpašo neaizsargātību pret nabadzību un nabadzības ietekmi uz viņiem un viņu fizisko un psiholoģisko attīstību; aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis izstrādāt rīcībpolitiku nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai, izmantojot interseksionālu pieeju un īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātā situācijā esošām personām; atzinīgi vērtē Eiropas Garantijas bērniem apstiprināšanu, taču uzskata, ka ir jāpieliek lielākas pūles, jo īpaši sociālās aizsardzības jomā; aicina dalībvalstis garantēt vienlīdzīgu piekļuvi un iespējas iegūt kvalitatīvu izglītību un nodarbinātību, jo tām ir izšķiroša nozīme nevienlīdzības mazināšanā un cilvēku izklūšanā no nabadzības;
45. pauž dziļas bažas par nabadzības, nevienlīdzības un sociālās atstumtības pieaugumu ES; aicina dalībvalstis novērst menstruālās higiēnas preču nabadzību un atcelt PVN personīgās higiēnas produktiem; uzsver, ka Covid-19 pandēmijas ilgtermiņa ekonomiskās sekas un pārtikas un enerģijas cenu pieaugums ir smagi skāruši ar zemiem ienākumiem vai nabadzībā dzīvojošu cilvēku tiesības, cita starpā ietekmējot tiesības uz pienācīgu dzīves līmeni, pārtiku, veselību, mājokli un sociālo nodrošinājumu; aicina Komisiju un Padomi izstrādāt makroekonomikas politiku, kuras pamatā būtu ne tikai ekonomikas izaugsme, bet arī sociālie standarti, un atgādina sociālo standartu nozīmi Eiropas pusgādā;
46. atzinīgi vērtē Padomes 2023. gada 30. janvāra Ieteikumu par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu⁵⁰, uzskatot to par soli uz priekšu Eiropas sociālo tiesību pīlāra 14. principa īstenošanā; tomēr pauž nožēlu par to, ka trūkst konkrētu pasākumu, lai pārvarētu strukturālo diskrimināciju, kas vērsta pret neaizsargātām grupām; aicina dalībvalstis vākt sadalītus datus par šo grupu minimālajiem ienākumiem;
47. uzsver, ka digitalizācija ir transversāls process, kas ietekmē piekļuvi visiem pakalpojumiem, jo īpaši veselības aprūpei, un sekmē pamattiesību īstenošanu; uzsver, ka digitālā nabadzība ES būtu jāuzrauga un jānovērtē tādā aspektā kā piekļuve

⁵⁰ Padomes 2023. gada 30. janvāra Ieteikums par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1. lpp.).

pamatpakalpojumiem un pamattiesībām, tostarp vecāka gadagājuma cilvēkiem, attālos reģionos dzīvojošiem cilvēkiem, bezpajumtniekiem un romiem; atgādina, ka Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, lai personām ar invaliditāti būtu iespēja pilnībā piedalīties sabiedrības dzīvē; atgādina, ka tehnoloģiskā atkarība ir sabiedrības veselības problēma, kas jo īpaši ietekmē nepilngadīgos un viņu fizisko un garīgo neaizskaramību;

48. norāda, ka mājoklis ir nevis prece, bet nepieciešamība, un tas ir priekšnosacījums pilnvērtīgai līdzdalībai sabiedrībā; aicina dalībvalstis palielināt investīcijas sociālajos un cenas ziņā pieejamos mājokļos, lai novērstu pārmērīgu mājokļa izmaksu slogu, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu un neaizsargātu grupu vidū, un nepieļaut konkurenci starp šīm grupām;
49. atzinīgi vērtē to, ka ANO Cilvēktiesību padome 2021. gada 8. oktobrī ir atzinusi vispārējas tiesības uz piekļuvi veselīgai un ilgtspējīgai videi; uzsver, ka kaitējums videi un dažu valsts iestāžu nespēja sniegt informāciju par nopietniem vides riskiem, kam ir pakļauti indivīdi, var radīt cilvēkiem nopietnas nelabvēlīgas sekas; atgādina, ka līdz 2030. gadam ES apkārtējā gaisa kvalitātes standarti ir pilnībā jāsasaskaņo ar jaunākajām Pasaules Veselības organizācijas pamatnostādņēm;

Institucionālās garantijas attiecībā uz pamattiesībām

50. atzinīgi vērtē progresu, kas panākts kopš 2020. gada jūnija atsāktajās sarunās par ES pievienošanas Eiropas Cilvēktiesību konvencijai, un 2023. gada martā panākto provizorisko vienošanos par pārskatīto pievienošanās instrumentu projektiem; aicina Komisiju un Padomi pēc iespējas ātrāk atrisināt vēl neatrisināto jautājumu par situāciju saistībā ar ES tiesību aktiem kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā, lai pabeigtu pievienošanās procesu;
51. atbalsta datu analīzi, ko veic *FRA*, lai dokumentētu diskrimināciju, un atzinīgi vērtē turpmāko attīstību šajā jomā; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus divām direktīvām par līdztiesības iestāžu standartiem, kuru mērķis ir nodrošināt ES diskriminācijas novēršanas noteikumu īstenošanu un izpildi; aicina valstu struktūras, kas sadarbojas ar *FRA*, sniegt objektīvus datus; aicina *FRA* izmantot papildu avotus, ja turpina pastāvēt nopietnas bažas par datu kvalitāti;
52. uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt un stiprināt sadarbību starp ES iestādēm, dalībvalstīm, *OLAF* un *EPPO*; aicina Komisiju sniegt ziņojumu, kurā izvērtētas *EPPO* pilnvaru paplašināšanas iespējas un kārtība, kā paredzēts LESD 86. pantā, lai iekļautu smagus noziegumus pret vidi, kas kaitē Savienības interesēm vai ietekmē ar vides aizsardzību saistītās ES politikas konsekvētu piemērošanu;
53. prasa izveidot *FRA* kā neatkarīgu cilvēktiesību iestādi, kas līdzinātos valstu cilvēktiesību iestādēm un atbilstu ANO Ģenerālās asamblejas 1993. gada Parīzes principiem, ar mērķi aizsargāt un veicināt Hartu ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru politikā un praksē, kā arī dalībvalstu politikā un praksē, īstenojot ES tiesību aktus; uzskata, ka šajā nolūkā ir nepieciešams juridiskais pamats Līgumos, lai izveidotu Eiropas Savienības Pamattiesību iestādi, nostiprinot tās neatkarību un ieviešot parasto likumdošanas procedūru tās pilnvaru pieņemšanai un grozīšanai; prasa piešķirt šai

jaunajai iestādei tiesības celt prasības saskaņā ar LESD 263. pantu, pamatojoties uz Hartas pārkāpumiem; prasa tās pilnvarās iekļaut tiesības izskatīt sūdzības un to, ka Komisijai ir obligāti jāapspiežas ar *FRA*, sagatavojot tiesību aktu priekšlikumus vai ieteikumus, kas ietekmē pamattiesības;

54. atgādina, cik svarīga nozīme ir attiecīgajai Tiesas judikatūrai, kas atbalsta pamattiesību ievērošanu un sīkāk definē tiesiskumu; pauž bažas par dažu dalībvalstu pastāvīgo atteikšanos izpildīt valsts, Tiesas un ECT spriedumus, tādējādi veicinot tiesiskuma vājināšanos; uzsver, ka spriedumu nepildīšana var novest pie tā, ka cilvēktiesību pārkāpumu gadījumos netiek piemēroti tiesiskās aizsardzības līdzekļi; uzsver, ka ES tiesību pārkāpums ir ES tiesiskās kārtības pamats; aicina Komisiju nodrošināt atbilstošus turpmākos pasākumus gadījumā, ja šis princips netiek īstenots;
55. uzsver valsts un vietējo pārvaldes iestāžu, kā arī dalībvalstu parlamentu un tiesībaizsardzības iestāžu nozīmi Hartā paredzēto tiesību veicināšanā un aizsardzībā;
56. norāda uz *FRA* konstatējumu, ka dalībvalstīm, šķiet, trūkst strukturētas iesaistes tās Komisijas stratēģijas īstenošanā, kura paredzēta stingrākai Hartas piemērošanai, piemēram, nav skaidri definēti mērķrādītāji, atskaites punkti un termiņi; aicina dalībvalstis pilnībā īstenot šo stratēģiju;
57. atgādina, ka Līgumos un jo īpaši LES 10. pantā ir aizsargātas tiesības piedalīties demokrātiskajā dzīvē un noteikts pienākums nodrošināt, ka lēmumi tiek pieņemti iespējami atklāti un tie, cik iespējams, ir tuvināti pilsoņiem; aicina ES iestādes un dalībvalstis nodrošināt pietiekamu laiku sabiedriskajai apspriešanai un pārredzamībai un proaktīvi publicēt publiskos dokumentus;

o

o o

58. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Cilvēka cieņas, brīvības, demokrātijas, vienlīdzības, tiesiskuma un cilvēktiesību ievērošana ir Eiropas Savienības pamatvērtības, kas noteiktas LES 2. pantā un Pamattiesību hartā. ES iestādēm un dalībvalstīm ir pienākums aizstāvēt un aktīvi veicināt šīs vērtības. Referente uzskata, ka pēdējos gados visā Eiropas Savienībā ir satraucoši samazinājusies pamattiesību ievērošana un pastāv risks, ka var sabrukt vienprātība par kopējām Eiropas vērtībām.

2022. un 2023. gadā ES saskārās ar jaunām, vēl nebijušām problēmām. Laikā, kad joprojām jūtamas Covid-19 pandēmijas negatīvās sekas, Krievijas agresijas karš pret Ukrainu palielināja miljoniem cilvēku pieplūdumu, kuri bija spiesti pamest savas mājas. Tāpēc ziņojumā būtu pienācīgi jāatspoguļo pamattiesību jautājumi, kas izriet no šiem apstākļiem, tostarp, bet ne tikai: i) ārkārtas tiesību aktu izmantošana un to ietekme uz pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbības vidi, ii) brīvo mediju loma demokrātisko sistēmu darbībā, iii) sociālo tiesību aizsardzība un iv) bēgļu un migrantu pamattiesību aizsardzība.

Referentes pieeja

Referentes mērķis ir izstrādāt visaptverošu ziņojumu, kas atspoguļotu galvenos notikumus attiecīgajos gados.

Ziņojumā, pirmkārt, būtu jāatspoguļo vispārējās tendences pamattiesību situācijā Eiropas Savienībā 2022. un 2023. gadā. Tomēr ziņojumā būtu jāietver arī sistēmiskas problēmas atsevišķās dalībvalstīs, ja šajā jautājumā notiek Eiropas līmeņa procedūras, tostarp procedūras saskaņā ar LES 7. pantu, pārkāpuma procedūras, un ir pieņemti ES Tiesas un ECT spriedumi.

Struktūra

Lai varētu aptvert visus būtiskos elementus, ziņojuma projekts ir strukturēts, aplūkojot galvenās pamattiesību kopas, kas lielā mērā balstītas uz Pamattiesību hartas nodaļām. Nekoncentrējoties tikai uz dažām prioritātēm vai konkrētām grupām un ņemot vērā patstāvīgajiem ziņojumiem noteikto maksimālo garumu, proti, četras lappuses, referente cenšas sniegt vispārēju izklāstu, saskaņā ar kuru visus pamattiesību jautājumus var iedalīt kategorijās. Grozījumu posmā to var papildināt, un tas tiks darīts.

Galvenās kategorijas ir šādas.

Tiesiskums un tiesu pieejamība

Šajā nodaļā cita starpā aplūkota brīvo mediju loma, ārkārtas tiesību aktu izmantošana, parlamentārās tiesības, tiesu varas neatkarība, korupcijas sekas un tiesiskuma procedūras Eiropas līmenī.

Brīvības

Šī nodaļa cita starpā aptver kolektīvās brīvības, piemēram, pulcēšanās tiesības un biedrošanās tiesības, kā arī indivīda brīvības, piemēram, tiesības uz brīvību un drošību, domas brīvību,

personas datu aizsardzību, vārda un informācijas brīvību un tiesības uz patvērumu.

Vienlīdzība un cieņa

Šī nodaļa cita starpā aptver tiesības uz nediskrimināciju dzimuma, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpašību, valodas, ticības vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, piederības nacionālai minoritātei, īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ. Tā aptver arī tiesības uz cieņu pret personas fizisko un garīgo neaizskaramību, jo īpaši saistībā ar naida runu un naida noziegumiem.

Sociālās, ekonomiskās un vides tiesības

Šajā nodaļā cita starpā aplūkota nabadzība kā diskriminācija, sociālā nevienlīdzība, digitālā nabadzība, mājoklis, piekļuve izglītībai, piekļuve nodarbinātībai, tiesības uz koplīguma sarunām un tiesības uz piekļuvi veselīgai un ilgtspējīgai videi.

Institucionālās garantijas attiecībā uz pamattiesībām

Šajā nodaļā cita starpā aplūkota iestāžu loma, un tās ir Eiropas Padome un Eiropas Cilvēktiesību tiesa, Tiesa, ES Pamattiesību aģentūra, Eiropas Prokuratūra, kā arī valstu tiesas un valstu līdztiesības iestādes.

PIELIKUMS. VIENĪBAS VAI PERSONAS, NO KURĀM REFERENTE IR SAŅĒMUSI INFORMĀCIJU

Saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu referente apliecina, ka, gatavojot šo ziņojumu, pirms tā pieņemšanas komitejā ir saņēmusi pienesumu no šādām struktūrām vai personām:

Vienība un/vai persona
<i>Amnesty International</i> , Eiropas iestāžu birojs
Žurnālistu aizsardzības komiteja
Eiropas Nabadzības novēršanas tīkls
Eiropas Pilsoniskais forums
<i>ILGA</i> Eiropas nodaļa

Par šī saraksta sagatavošanu ir atbildīga tikai un vienīgi referente.

20.9.2023

KONSTITUCIONĀLO JAUTĀJUMU KOMITEJAS ATZINUMS

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2022. un 2023. gadā
(2023/2028(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *François Alfonsi*

IEROSINĀJUMI

Konstitucionālo jautājumu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atzinīgi vērtē progresu, kas panākts sarunās par ES pievienošanas Eiropas Cilvēktiesību konvencijai (ECTK), kā noteikts Lisabonas līgumā, un neseno provizorisko vienošanos, kas panākta par pārskatīto pievienošanās instrumentu projektu; prasa pievienošanas pabeigt pēc iespējas ātrāk, lai konsolidētu un padarītu saskaņotāku cilvēktiesību aizsardzību Eiropā, pakļaujot visas Eiropas iestādes ECTK pilnvarām un ļaujot privātpersonām iesniegt lietas pret Savienību tieši Eiropas Cilvēktiesību tiesā; aicina ES pievienoties Mazākumtautību aizsardzības pamatkonvencijai un Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartai;
2. aicina pabeigt ES un tās dalībvalstu pievienošanas Eiropas Padomes konvencijām, piemēram, Eiropas Konvencijai par spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanu, Lansarotes konvencijai, Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijai un Civiltiesību pretkorupcijas konvencijai, kā arī Eiropas Sociālajai hartai un Stambulas konvencijai; aicina ES un dalībvalstu struktūras veicināt visaptverošu un konstruktīvu sadarbību ar Eiropas Padomi, lai stiprinātu to pienākumus garantēt pamattiesību aizsardzību;
3. uzsver Stambulas konvencijas nozīmi sieviešu pamattiesību aizsardzībā, vardarbības un vardarbības ģimenē apkarošanā un aicina tās sešas dalībvalstis, kuras to vēl nav ratificējušas, to nekavējoties izdarīt;
4. aicina stiprināt ES Pamattiesību aģentūras būtisko lomu, tostarp paplašinot tās uzdevumus un pilnvaras, lai vēl vairāk veicinātu un aizsargātu pamattiesības visā ES;
5. uzsver dalībvalstu lomu visos līmeņos, jo īpaši valstu un reģionālo parlamentu, valsts un vietējo pārvaldes iestāžu un tiesībaizsardzības iestāžu līmenī, nodrošinot Pamattiesību hartas (Harta) pilnīgu piemērošanu, īstenojot ES tiesību aktus; atgādina, ka Pamattiesību aģentūrai ir jāpiešķir pietiekamas spējas un resursi, lai tā varētu veikt uzdevumus, kas tai uzticēti saskaņā ar tās aktualizētajām pilnvarām;

6. aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt informēt pilsoniskās sabiedrības dalībniekus un iesaistīt viņus Hartas īstenošanā; atgādina, ka saskaņā ar Pamattiesību aģentūras 2022. gada ziņojumu par pamattiesībām joprojām ir iespējams uzlabot pamattiesību aizsardzību un veicināšanu vietējā līmenī; atgādina, ka ir jāgarantē, ka Hartā nostiprinātās tiesības un principi tiek pareizi ņemti vērā visos ES likumdošanas procesa posmos, un jāuzrauga visu tajā ietvertu tiesību īstenošana ikvienā pārvaldības līmenī; uzsver, ka ES par prioritāti jānosaka arī iedzīvotāju izglītošana un informētība par viņu pamattiesībām, nodrošinot, ka viņi ir labi informēti un spējīgi izmantot šīs tiesības;
7. ņem vērā Eiropas Padomes 2022. gada 6. oktobra ziņojumu “Freedom of political speech: an imperative for democracy” (“Politiskā diskursa brīvība kā demokrātijas priekšnoteikums”); uzsver, ka vārda brīvību Eiropas Savienībā nedrīkst ierobežot kādas dalībvalsts intereses, konstitucionālais satvars vai politiskā izvēle; uzsver mediju plurālisma un vārda brīvības nozīmi; uzsver, ka ir jānodrošina valsts regulatīvo iestāžu objektivitāte un neatkarība no valdībām; stingri nosoda šo iestāžu nepamatotu un nesamērīgu iejaukšanos žurnālistikas izpaušmēs un redakcionālo lēmumu pieņemšanā, kas notiek atsevišķās dalībvalstīs; šajā sakarā atzinīgi vērtē priekšlikumu par Eiropas Mediju brīvības aktu un aicina to ātri pieņemt;
8. pieņem zināšanai Eiropas Padomes 2022. gada jūnija ziņojumu “Pegasus spieģoprogrammatūra un tās ietekme uz cilvēktiesībām”; pauž dziļas bažas par savu secinājumu, ka spieģoprogrammatūra *Pegasus* negatīvi ietekmē vai varētu negatīvi ietekmēt cilvēktiesības un pamatbrīvības, tostarp tiesības uz cieņu, pulcēšanās brīvību, reliģijas brīvību un pat personas fizisko un psiholoģisko integritāti; aicina dalībvalstis nekavējoties pārtraukt spieģoprogrammatūras *Pegasus* izmantošanu;
9. pieņem zināšanai Venēcijas komisijas atzinumus, ziņojumus un pētījumus; prasa tos ievērot un pienācīgi uzraudzīt to izpildi;
10. pieņem zināšanai EDSO/ODIHR ziņojumus par vēlēšanu novērojumiem iesaistītajās ES valstīs;
11. pauž nožēlu par to, ka Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES ir smagi ietekmējusi ES un Apvienotās Karalistes pilsoņu pamattiesības un uzturēšanās statusu; uzsver, ka Protokols par Īriju/Ziemeļīriju ir priekšnoteikums Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes netraucētām attiecībām; aicina Apvienotās Karalistes valdību un visas dalībvalstis garantēt ES un Apvienotās Karalistes pilsoņu tiesību pilnīgu aizsardzību, kā noteikts ES un Apvienotās Karalistes Izstāšanās līgumā, Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā un Vindzoras regulējumā, kā arī Lielās piektdienas vienošanās dokumentā;
12. uzskata, ka Krievijas agresīvais karš pret Ukrainu nostāda ES jaunā situācijā, proti, tādā, kas saistīta ar gaidāmo paplašināšanos, lai iekļautu Ukrainu, Moldovu, Gruziju un Rietumbalkānu valstis, kā pamatu izmantojot Kopenhāgenas kritērijus — tām ir stabila institūcijas, kas garantē demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesību ievērošanu un minoritāšu respektēšanu un aizsardzību;
13. aicina dalībvalstis cilvēcīgi un solidāri izturēties pret visām personām, kas meklē patvērumu no Krievijas agresijas kara, saskaņā ar piemērojamiem starptautiskajiem tiesību aktiem un nolīgumiem; šajā sakarā aicina pilnībā īstenot Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu, jo īpaši attiecībā uz cilvēktiesību ievērošanu, tostarp

notiekošajās sarunās par jauno Migrācijas un patvēruma paktu;

14. atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir pieņēmusi Eiropas tiesiskuma mehānismu un ka līdz ar to kopš 2020. gada katru gadu tiek publicēts ziņojums par tiesiskumu; stingri nosoda nopietnos tiesiskuma principu pārkāpumus dažās dalībvalstīs, kas kaitē pamattiesībām un brīvībām; jo īpaši pauž dziļas bažas par lēmumiem, kas liek apšaubīt ES tiesību aktu pārākumu, un aicina Komisiju, izmantojot visus pieejamos instrumentus, ieņemt ļoti stingru nostāju pret pastāvīgiem uzbrukumiem tiesiskumam vai jebkurai no LES 2. pantā noteiktajām vērtībām, kas novērojama dažās dalībvalstīs; atzinīgi vērtē Komisijas sagatavoto 2023. gada ziņojumu par tiesiskumu un jo īpaši konkrētu ieteikumu kopumu dalībvalstīm par valstu tiesu sistēmām, korupcijas apkarošanas sistēmām, mediju brīvību un plurālismu un institucionālajiem jautājumiem, kas saistīti ar līdzsvara un atsvara sistēmu; atkārtoti pauž atbalstu Tiesiskuma nosacījumu regulas pilnīgai īstenošanai un aicina noslēgt iestāžu nolīgumu par jaunu mehānismu demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām; uzsver, ka nākamajā Līgumu pārskatīšanā LES 7. pants ir jāreformē un jāstiprina, lai nodrošinātu tā piemērojamību un efektivitāti;
15. ierosina, ka tiesiskuma ievērošanai nevajadzētu būt tikai jaunu dalībvalstu pievienošanās priekšnosacījumam, bet gan saistošam un izpildāmam pienākumam visām dalībvalstīm, kas jāuzrauga visā to dalības ES laikā⁵¹;
16. aicina pēc Komisijas ziņojuma par tiesiskumu rīkot ikgadējas konferences par tiesiskumu, kurās piedalītos visu dalībvalstu delegācijas un pēc nejausības principa atlasīti un daudzveidīgi iedzīvotāji, parlamentārieši, vietējās iestādes, sociālie partneri un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, pamatojoties uz Konferences par Eiropas nākotni priekšlikumu;
17. pauž nožēlu par nesējamiem skandāliem, kas ir pasliktinājuši ES tēlu, piemēram, ar Kataru saistīto korupcijas skandālu un valstu veiktu spiegošanu, izmantojot *Pegasus*, kā mērķi izvēloties arī Eiropas Parlamenta deputātus; prasa rūpīgi novērst visas šo skandālu sekas, lai pilnībā atjaunotu Parlamenta reputāciju un uzticamību nolūkā saglabāt iedzīvotāju uzticēšanos Eiropas iestādēm;
18. šajā sakarā atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemti grozījumi Eiropas Parlamenta Reglamentā, kuru mērķis ir stiprināt tā integritāti, neatkarību un pārskatatbildību;
19. atzinīgi vērtē Eiropas Parlamentā izveidotās izmeklēšanas komitejas (PEGA) darbu, izskatot spēkā esošos valstu tiesību aktus, kas reglamentē novērošanu, lai noteiktu, vai spieģoprogrammatūra tika izmantota politiskiem mērķiem, piemēram, pret žurnālistiem, politiķiem vai juristiem; uzsver, ka spieģoprogrammatūras nelikumīga izmantošana, ko veic valstu valdības, apdraud Eiropas demokrātiju un lēmumu pieņemšanas procesu; aicina nodrošināt lielāku pārredzamību dalībvalstīs attiecībā uz tiesību aktiem, kas reglamentē novērošanu, lai novērstu jebkādu jaunu masveida novērošanas skandāla rašanos;
20. pauž dziļu sašutumu un nopietnas bažas par konstatējumiem Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai ziņojumā par *Frontex* operatīvajām darbībām Grieķijā un par to, ka

⁵¹ Eiropas Parlamenta 2019. gada 12. februāra rezolūcija par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas īstenošanu ES iestāžu sistēmā. OV C 449, 23.12.2020., 28. lpp.

Aģentūra klaji apdraud migrantu dzīvību un aktīvi pārkāpj viņu cilvēktiesības;

21. prasa ES iestādēm īstenot proaktīvu politiku attiecībā uz piekļuvi dokumentiem, integritāti un pārredzamību, lai nodrošinātu, ka pilsoņi var efektīvi izmantot savas tiesības pārbaudīt ES iestāžu darbu un darbības;
22. saskaņā ar LES 19. pantu, Līguma par Eiropas Savienības darbību 67. panta 4. punktu un Hartas 47. pantu uzsver, ka neatkarīga tiesu vara ir tiesiskuma un tiesību uz efektīvu tiesisko aizsardzību stūrakmens; iesaka atkāpties no pašreizējās pieejas, saskaņā ar kuru tiesiskuma problēmjasautājumus risina *ad hoc* veidā atsevišķās valstīs, un prasa izstrādāt kritērijus un kontekstuālus novērtējumus, kas palīdzētu dalībvalstīm regulāri un salīdzinošā veidā atpazīt jebkādas iespējamās tiesiskuma problēmas un risināt tās;
23. uzsver, ka tiesiskums ir cieši saistīts ar demokrātijas un pamattiesību ievērošanu un ka tādēļ ir jāuzrauga visi šie trīs principi.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	20.9.2023
Galīgais balsojums	+: 21 -: 3 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Włodzimierz Cimoszewicz, Ana Collado Jiménez, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Sandro Gozi, Zdzisław Krasnodębski, Jaak Madison, Victor Negrescu, Max Orville, Paulo Rangel, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	François Alfonsi, Vladimír Bilčík, Mercedes Bresso, Pascal Durand, Alin Mituța
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Sara Skytvedal

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

21	+
PPE	Vladimír Bilčík, Ana Collado Jiménez, Salvatore De Meo, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Sandro Gozi, Alin Mituța, Max Orville
S&D	Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	François Alfonsi, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund

3	-
ECR	Zdzisław Krasnodębski, Jacek Saryusz-Wolski
ID	Jaak Madison

0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	13.11.2023
Galīgais balsojums	+ : 35 - : 6 0 : 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Lucia Āuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Annalisa Tardino, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Nathalie Loiseau, Jan-Christoph Oetjen, Anne-Sophie Pelletier, Dragoş Tudorache, Maria Walsh
Aizstājēji (209. panta 7. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Ciarán Cuffe, Marie Dauchy, Estrella Durá Ferrandis, Cyrus Engerer, Malte Gallée, Niclas Herbst, Martin Hojsík, France Jamet, Bernd Lange, Jutta Paulus, Laurence Sailliet, Ivan Štefanec

**ATBILDĪGĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

35	+
PPE	Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Niclas Herbst, Jeroen Lenaers, Ivan Štefanec, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Katalin Cseh, Lucia Āuriš Nicholsonová, Martin Hojsík, Sophia in 't Veld, Nathalie Loiseau, Jan-Christoph Oetjen, Dragoș Tudorache
S&D	Pietro Bartolo, Estrella Durá Ferrandis, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Bernd Lange, Juan Fernando López Aguilar, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
The Left	Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Ciarán Cuffe, Malte Gallée, Erik Marquardt, Jutta Paulus

6	-
ID	Marie Dauchy, France Jamet, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík
PPE	Laurence Sailliet

1	0
PPE	Sara Skyttedal

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas